

Abonamântulu

Pentru monarchia:
Pre anu 6 fl., $\frac{1}{2}$ anu
3 fl., $\frac{1}{4}$ anu 1 fl. 50 cr.

Pentru strainatate:
Pre 1 anu 18 frcs., $\frac{1}{2}$
anu 9 frcs., $\frac{1}{4}$ anu
4 frcs. 50 cm.

Fóia apare in fie-care
Sâmbata.

Unirea

Fóia besericésca-politica.

Insertiuni

Unu şiru garmond:
odata 7 cr., a dóu'a óra
6 cr., a treia óra 5 cr.,
si de fie-care publica-
tiune timbru de 30 cr.

Totu ce privesce fóia
se se adreseze la «Re-
dactiunea si Admini-
stratiunea Unirei»
in
Blasiu.

Anulu I.

Blasiu 3 Ianuaru 1891.

Numerulu 1.

Blasiu, 2 Jan. 1891.

Suntu mai bine de 40 de ani, de cându din Blasiu, care a avutu si are o insemnatate atâtu de mare in desvoltarea nóstra culturala, nu a mai aparutu nici o fóia politica. De ace'a nu este mirare, déca ochii tuturor, cari din ori ce motivu se intereséza de desvoltarea besericeii si natiunei nóstre, voru fi tiéntiti spre acést'a nóua fóia politica din Blasiu. Toti acestia dorescu se véda, ce directiune va luá fóia nóstra in tîmpulu acest'a atâtu de agitat. Ma ce e mai multu, organe politice de conduita sie-si diametralu opusa cu o nervositate óre care caracteristica tîmpulu nostru, precându fóia nóstra de abia erá anun-
ciata, au si inceputu a-si manifestá dorintia, cá se se asiedie si fóia nóstra in şirulu de lupta pre partea lor. Nu voiau se scia, cá in urm'a indigintieloru, ce voiesce fóia nóstra se le implinésca in mijloculu poporulu nostru, ea nu póte si nu este chiamata se se angageze nice de o parte nice de cealalta.

Dela inceputulu desvoltárci nóstre in acésta tíera, tóte ideile de adeveratu progresu si tóte impulsurile prime spre realisarea ideiloru acestor'a din Blasiu au iesitu. Literatur'a nóstra independenta in Blasiu si-a luat inceputulu. Cultivarea poporulu nostru prin scóle in Blasiu s'a ivitu mai ántáiu. Activitatea

pentru libertatea nóstra politica in Blasiu si-a avutu leaganulu seu. Tóta istori'a nóstra literaria, scolastica si politica se incepe cu Blasiulu. Elu este pentru noi „orientulu“, de unde au resaritu tóte aceste. Si multiamita Domnului! seménti'a imprasciata din Blasiu in tóte pârtila a fostu atâtu de manósa, cátu literatur'a inceputa in Blasiu astádi se cultiva cu succesu in dieci de locuri, scólele din Blasiu 'si au multe sorori demne, si activitatea politica inceputa in Blasiu se contínuu cu onóre de dieci de mii de barbati iubitori de neamulu lor.

Esista inse astádi in viéti'a nóstra o alta lipsa, carea déca nu se va implini de tîmpuriu, amenintia esistinti'a poporulu nostru multu mai tare, decátu tóte nefericirile, ce l'au ajunsu in decursulu veacuriloru. Si acést'a este, cá sémtemintele si principiile eterne religióse disparu totu óra cu óra in ce mai tare din mai tóte relatiunile vietiei nóstre. Literatur'a in cea mai mare parte, déca nu este chiar inimica, este de totu indiferenta facia cu ori ce religiune. Tinerimea nóstra de pre la multe scóle mai cu séma inalte numai cultura adeverata religiósa nu-si cástiga, éra din foile nóstre politice nice un'a nu represinta actiunea religiósa, cá se nu mai amintimu. cá póte fára de voia, beseric'a si religiunea suntu degradate

in ele nu odata din inaltimea ace'a, in carea ar' trebui se fia dupa natur'a lor.

Scaderea sémtiului religiosu, organizarea politica si sociala moderna cu ignorarea in mare mesura a religiunii, literatur'a caduuta seau in indiferentismulu seau in nihilismulu religiosu au produsu déjà desastre mari si doreróse chiar si in tierile si la popórele acele, la cari beseric'a veacuri multe si-a potutu desvoltá tóta puterea ei domnedieésca multu mai bine cá la noi; au produsu desastre chiar si acolo, unde principiile eterne ale religiunii au potutu intrá astfeliu in sufletulu societáti, cátu acést'a este multu mai capace cá la noi de resistentia facia cu multele principii moderne corosive si destructive. Si déjà spiritele cele mai mari din tierile aceste, cu cari ne vomu intélui in colónele acestei foi de aici incolo mai de multe ori. au inceputu a vedé prapasti'a, spre care alérga popórele aceste orbesce, si a cugetá la mijlóce de scapare.

Cu cátu este mai mare pericolulu acest'a la noi! La noi, la cari pána la unire, beseric'a infectata pána la óse de bizantinismu, nice cându nu si-a potutu desvoltá intréga activitatea cuvenita din firea ei nice in viéti'a politica, nice in cea sociala, nice in literatura si sciintia. Ma potemu dice, cá bizantinismulu infiltratu in sufletulu

Feuilleton.

Cultulu modernu alu geniului.

„Quid prodest scientia, sine Dei caritate?“

Cându Domnedieu din miriadele ómeniloru alege geniú in sfaturile sale necuprinse, a cároru sufletu si minte le inzestréza cu poteri atâtu de mari, cátu ei singuri se potu redicá cu o usurintia si agilitate neintielésa pentru altii pána in sferele cele mai inalte ale cugetárci omenesci, de mass'a omenimei pána atunci neámblate, atunci, dara numai atunci potemu vedé, ce mare si tristu adeveru cuprinde sentinti'a acést'a scurta: „Quid prodest scientia sine Dei caritate?“.

Sântii Parinti in tractatele loru despre ángerii mai toti invétia, cá cheruvimii escéléza intre corurile ángeresci cu unu intielesu mai inaltu cá alu altor'a, cátu ei cu ajutoriulu intielesulu acestuia privescu mai afundu cá altii in oceanulu celu nemarginitu alu Domnedieirei. Ce suntu cheruvimii între ángerii,

ace'a trebuiescu se fia geniú între ómeni. Precum cheruvimii suntu geniú ceriului, asia geniú trebuiescu se fia cheruvimii paméntulu. Cheruvimii in ceriu suntu chiamati, cá in cunosceria „facia in facia“ a lui Domnedieu, de care suntu partasi numai locuitorii ceriului, se-i intréca pre toti ceialalti ángeri geniú pre pamentu suntu chiamati, cá in cunosceria lui Domnedieu „in oglinda si in góndu“, ce e partea moritoriloru depre pamentu, se-i intréca éra si pre toti ómenii. Cheruvimii in ierarchi'a cunoscentiei lui Domnedieu suntu cei de antaiu in ceriu; geniú in ac'éa-si ierarhia trebuiescu se fia cei de ántáiu pre paméntu.

Tóte lucrurile din lume, din spatiu si din tîmpu, din ceriu si depre paméntu ne aréta nóue marirea lui Domnedieu, fia-care dupa modulu seu. In unele marirea acést'a a lui Domnedieu se manifestéza in unu modu atâtu de evidentu, cátu si mintea cea mai comuna inca o observéza tare usioru. In altele este mai ascunsa, cátu numai spirite mai agere si mai deprinse la cugetare potu se o observeze. Suntu inse unele, la cari, in ele si in relatiunile loru între sine si fatia

cu Domnedieu si lumea marirea acést'a este atâtu de ascunsa, cátu descoperirea ei este rezervata numai geniiloru. Si déca in ascunsa si labirintele aceste ale mariei lui Domnedieu nu aru face búnta inaltia moritoriloru geniú in tóte sférela loru, ánci multe din ele potu cá aru remané ascunse dinaintea ochiloru omenesci pentru tota-deamnia.

Mare, frumosu, sublimu lucru este, cându Domnedieu dá darulu geniului unu moritoriu. Nu numai individulu, ce primesce darulu acest'a, ci genulu omenescu intregu este onoratu prin elu, cáce nu numai pentru ei cá ómeni singuratici, ci pentru si din iubire nespusa catra genulu omenescu tramite Domnedieu geniú in lume, cá pre o specie de profeti ai lumii intregi. Cátu este dara de mare si de inalta chiamarea geniului in lume! Ei suntu heroldii cei alesi a lui Domnedieu, chiamati cá dupa modulu loru se apropia pre omu totu din ce in ce mai tare de marirea domnedieésca. Ei suntu profetii aceia, pre cari i redicá Domnedieu din cându in cându nu numai in poporulu jidovescu, ci si la cele alalte popóre depre paméntu. In ei se manifestéza fenomenele cele mai frumóse

bisericeii și a poporului nostru în decursul de mulți secole multă a împiedecată și împiedeca și astăzi activitatea bisericeii în mijlocul poporului nostru.

Și în starea acestui ne-au aflat noi ideile moderne și cele bune, și cele rele, și comunicatiunea cea frecventă de astăzi cu apusul Europei iute le-a făcut cunoscute și la noi. Ma ce este bun în ideile aceste, de abia a ajuns se producea ceva fructe, și partea cea rea din ele a început a se versa peste noi cu atâtă putere și a produce în mijlocul nostru atâtă confuziune, cătu mulți nu mai erau în stare a deosebi în sumă ideilor acestor a ce a ce este bun, de ce a ce este rău. Și în confuziunea acestui nimicu n'a suferit mai multă că simțitul religios, pre care-l vedem scadiându pre totă liniă, și prin acea deschidându-se înaintea poporului nostru prapastii acea, ce se deschide înaintea tuturor popoarelor acelor, din viața caror a dispăre religiunea.

Unde ești Blasiule? începuru în faci'a pericolului acestuia a întrebă toti binesimțitorii. Au nu vei fi tu în stare a da impulsul și spre delaturarea pericolului acestuia, ce ameninția poporul român? Și răspunsul la întrebarea acestui este aparițiunea foicei „Unirea“.

Programul ei asia dară se pôte prognostica din precedintele ei.

Iubirea către poporul nostru i-a datu nascere, și de acea cu poporul nostru va trăi și va mori.

Nu va fi ea unu organu politicu de partid, nice nu va fi chiamarea ei a se luptă pentru vre-unu programu politicu esistentu. Considerămu inse de amici pre totii aceia, cari pre terenu legalu lucra pentru progresul și bunăstarea poporului nostru, și de câte ori voru fi în stare a eluptă ceva pre te-

renul acestă, li vomu da totu deună o stringere de mână frătiască.

Ci programul nostru se cuprinde în scurtele cuvinte: *Domnedieu, tier'a mea și neamulu meu!*

Și astfel adăncu convinși, că pre nice o cale nu potemu înaintă binele patriei și a națiunii noastre, în grelele timpuri, în cari trăim, decât prin înaintarea religiunii în toate relațiunile vieții noastre publice și private, totă viața acestui a noastră ne vomu silii a o consideră, judecă, espune și îndreptă totu deună în armonia deplină cu principiile eterne și genuine ale creștinismului, unicul pedagogu alu Europei în decursul de multe veacuri, căruia Europă și cu ea civilizațiunea are se-i multimesca totu binele, ce-lu au în sine. Și opusetiune vomu face tuturor acelor, cari pre o cale seau altă ar încercă se împiedeca pre poporul nostru în direcțiunea acestui.

Acestă este programul nostru. Și organe de publicitate cu atare program -și au astăzi toate popoarele îngrijate de venitoriul propriu. Numai la noi lipsia. Și lipsă acestui după potința se va silii a o suplini „Unirea“ cu deplină speranța în Domnedieu, pre care -lu rogăm, că și ideea acestui resarita în Blasiu, în „orientul“ Românilor, se o binecuvinteze cu darul său, că pre altele mai multe din trecut.

Distincțiunea Preasântiei Sale Mihailu Pavelu Episcopulu de Oradea-mare. — Într 4 episcopi ai noștri, până acum numai Preasântia Sa Metropolitulu a avut titlul de „Escelentia“ și rangulu de consiliariu intimu de statu alu Majestății Sale. Cu decretulu regescu de 26 Nov. n. 1890 s'a conferit preagratiu titlul și rangulu acestui și Preasântiei Sale Episcopulu nostru de Oradea-mare spre bucuria noastră a tuturor. Cu atâtă inse ni-a fostu mai mare mirarea, cându amu

vediatu, că organe de a noastre ¹⁾ Domnedieu scie din ce motive, considera distincțiunea acestui binemeritata, că o remunerațiune pentru ceva servitii prestate de Preasântia Sa guvernului în cauză gimnasiului din Beiusiu. Cine cunoste modestia Preasântiei Sale Episcopulu de Oradea-mare, acela de securu se va uimi, audiendu de insinuarea, că dănsul ar fi în stare a amblă după titule. Într episcopii romano-catolici suntu destui mai tineri că Preasântia Sa, cari de multu au titlul acestui. Și acum, cându a capetat titlul acestui și episcopulu nostru celu mai bătrân, ea se nu fia decât o remunerațiune pentru nu sciu ce servitii! Oare a funcționă 17 ani că episcopu în două diecese, a da în timpu de 10 ani spre înaintarea diecesei mai bine de 320 mii din alu său, cum a datu Preasântia Sa, încatu nu odata a dusu însuși lipsa, nu suntu de ajunsu pentru a atrage atențiunea preainalta asupra sa și a le remunera cu titlul de Escelentia? Oare pentru gimnasiulu din Beiusiu cine a făcutu și s'a espusu mai multu că Preasântia Sa? Și acum totu dănsulu este celu inovatitu!

Proh dolor! Quantum refert, in quae tempora vel optimi cujusvis virtus incidat!

Cardinalulu Lavigerie. — Nu de multu Cardinalulu Lavigerie Archiepiscopulu Algerului și Apostolulu european alu liberărei selaviloru cu ocaziunea unui banchetu datu în onoarea ofieriloru francesi din Alger în unu toastu a dechiaratu, că monarchia în Franța mai multu nu se mai pôte restitui, și clerulu francesu ar trebui se se dechiară pentru republica. Ma cându după banchetu ofierii au parasit resiedinția Cardinalulu, a lasatu în adinsu, că musică „fratiloru albi“ se cânte marseilles'a. Toastulu acestui a făcutu multa furor în intrăga Europă, din cauza, că mulți au datu cuvintelor lui unu intielesu mai largu decâtu a voit însuși Cardinalulu. Nu este formă guvernării unui statu unu adeveru de credință. Biserica pôte trăi în pace și cu monarchiele și cu republicele, și deca clerulu francesu ar află cu cale a consideră formă republicană de definitivă în Franța, prin acea nu ar vatemă nice unu adeveru de credință. Inse nice clerulu francesu, nice altu cleru nu pôte aprobă principiile acele ateistice, ce-si joca

¹⁾ »Tribun'a« Nr. 268 din 6 Decembre 1890.

din economi'a domnediească în ordinea naturală.

Inse chiar pentru că pusetiunea loru în lume este din vointia domnediească atât de strălucita, detorinția loru este, nu numai că darurile loru cele frumoșe se le folosescă numai și numai spre mărirea lui Domnedieu, ci și că viața loru se fia modelulu celu mai frumosu de moralitate.

Precum despre cheruvimi, asia sustienu sântii Parinti despre serafimi, că între cele alalte coruri ângeresci se distingu prin acea, că ardu de o iubire mai înaltă facia cu Domnedieu că alții; între ângeri suntu serafimii acea, ce eră sântulu Ioanu Evangelistulu între Apostoli, discipululu care mai multu că alții iubiă pre Fiulu lui Domnedieu.

Deca acumu genii în lume în privinția intielesului suntu o specie de cheruvimi pământesci, atunci deca voiescu se-si implinescă chiamarea loru precum se cuvine, trebuiescu deoparte se nu pierda nice cându din vedere mărirea lui Domnedieu, se de alta parte în privinția vointiei se eră silésca a imită pre serafimi prin o viața curată și morală purcésă din iubire adeverată către Domnedieu. Pre-

celinția cheruvimiloru în intielesu și a serafimiloru în vointia au se-i imiteze genii după modulu omenescu în lume. În casulu acestui, dar' numai în casulu acestui potu fi securi, că pre capulu loru voru străluci cele două diademe ale nemurirei, un'a în lumea cealaltă și alt'a în lumea acestui, un'a în ceru din laurii paradisului, și alt'a pre pământu din laurii istoriei.

Numai singuru în intielesulu acestui dedusu din ideile eterne crestine, are valore cultulu seau mai bine dăsu veneratiunea genului. Ori ce altu cultu contrariu acestuia este o idololatria, prin carea multu se deonestéza și degradéza demnitatea omenesca. Și sânta biserică pôte se dica, că totii genii, ce au statu pre bas'a ei, deoparte prin agerimea mintii loru fia-care a largitu pentru omu totu mai tare orisonulu celu înfinitu, pre care se verse mărirea lui Domnedieu, éra de alt'a fia-care a escelatu în privinția morală din iubire către Domnedieu și s'a înaltiatu până la acelu gradu de moralitate, ce se numesce: sanctitate. Și apoi ce pôte fi mai frumosu în lume, decâtu a dice: unu geniu sântu! Imposantele figuri ale sântului

Paulu, apostolulu gintiloru, sântulu Evangelistulu Ioanu, apostolulu iubirei, ale parintloru celoru mari ai bisericeii, Ioanu Chrisostomu doctorulu eucharistiei, Augustinu, doctorulu gratiei, a filosofiloru celoru mari ai bisericeii, preste cari că unu vulturu se înaltia domnindu seculii sântulu Tom'a de Aquino doctorulu celu ângerescu, a misticiloru celoru mari din istoria bisericeii, cari pre aripile cugetării îngrenate de balastulu trupului acestuia făcutu din tierina s'au redicatu mai până la pôrt'a ceriului, Dionisiu Areopagitulu și sântulu Bonaventura doctorulu celu seraficu, imposantele și majestaticele aceste figuri suntu și voru remané pururea, idealele cele mai înalte ale geniloru, cari deca cu spiritulu au fostu cheruvimi omenesci, au fostu și cu viața serafimi în trupu, și prin aceste amândou au anticipatu precătu e posibilu înca în lumea acestui deliciele și glori'a celei alalte.

„Ein Paradies wird um mich her die Runde“, dice despre atari genii chiaru unu nefericitu geniu modernu, clasiculu poetu germanu Goethe.

(Va urmă).

astadi rol'a în republic'a franceza, carea voiesce a realisa statulu fãra de Domnedieu, carea nãga tãta ordinã crestina din lume, carea voiesce a secularisa tãta societatea, a estirpã ori ce principie, invetiaturi si institutiuni crestine din vieti'a publica. Astfelii credemu, cã clerulu francesu chiar si la casulu, cãndu s'ar' impacã cu form'a de statu republicana, totusi nice cãndu nu se va impacã cu tendintiele aceste ale republicei de astadi. Si acest'a a fostu si intielesulu renumitului toastu alu Cardinalului Lavigerie.

Gradinile si asilele de copii.

(+) Ministrulu de culte si de instructiunea publica a prezentatu parlamentului unu proiectu de lege despre asilele si gradinile de copii. Este intentiunea nãstra a ne ocupã in colonele „Unirei“ cu proiectulu acest'a. Inainte de ce amu face-o inse, aflãmu de bine a publicã pre scurtu cuprinsulu acelu proiectu, cã astfelii se fia orientati cetitorii nostri cu privire la cele ce vomu avã a-le spune.

Cuprinsulu proiectului este urmatorulu:

Pre venitoriu in fiacare comuna trebuie se se infiintieze institute pentru scutirea prunciloru dela 3 pãna la 6 ani. Parintii, cari nu-si voru trimitte pruncii in aceste institute, se pedepsescu cu amende de bani, dẽca nu voru potẽ dovedi, cã pruncii loru suntu in continuu supraveghiati si ingrigiti acasa ori aiea.

Institutele acestea se impartu in douẽ clase. De clas'a prima se tiẽnu asia numitele *gradini de copii* (kisedõvodãk), er' de clas'a a dou'a asia numitele *asile de copii* (menedõkhãzak). Acestea din urma se subimpartu in *asile stabile* (ãllandõ menedõkhãzak), cari preste intregu anulu suntu deschise, si in *asile provisorice* (ideiglenes, nyãri menedõkhãzak), cari numai in lunile de vãra voru fi deschise si se potu instalã si in zidirile scolastice.

Conducerea *gradinei de copii* se incredintieza unei *crestatõre* (kisedõvõndõ), care dẽca are in gradin'a sa mai multi de 40 prunci, trebuie se capete cã ajutoriu lãnga sine si o *ingrigitõre* (dajka). *Asilele de copii* stau sub conducerea *ingrigitõrelor*.

Salariulu unei *crestatõre* nu potẽ fi mai micu de 300 fl., salariulu *ingrigitõrelor* stabile trebuie se fia de celu pucinu 120 fl. la anu, er' alu *ingrigitõrelor* provisorice de celu pucinu 10 fl. la iana. In acestu salariu nu este computatu si cuartirulu.

Orasiile, cari suntu prevediute cu magistratu, ori cari servescu de centre de comitatu, precum si comunele politice, a cãroru locuitori platescu pre fiacare anu o dare directa de statu de preste 15,000 fl., suntu datõre se sustiẽna, in casu de lipsa, *gradini de copii* (kisedõvodãk). Comunele, a cãroru locuitori solvescu pre anu dare directa de statu dela 10—15000 fl., suntu obligate, in casu de lipsa, se sustiẽna *asile stabile*, er' comunele politice, cari solvescu dare directa sub 10,000 fl., au se sustiẽna *asile provisorice*.

Indreptatiti a infiintia gradini si asile de copii suntu: statulu, comunele politice, confesiunile, corporatiunile si chiar si singuratecii.

Crestatõrele se pregatescu pentru carier'a loru in institute preparandiale de crestatõre, a cãroru corpu didacticu va constã din celu pucinu trei persõne. Cursurile acestor institute durẽza doi ani.

Numai acei barbati voru potẽ fi aplicati cã profesori la institutele preparandiale de crestatõre, cari au celu pucinu diploma de docenti pentru scõlele civile, si voru fi facutu pracsã de unu anu la vre-unu astfelii de institutu. In corpulu didacticu dela institutele preparandiale de crestatõre potu fi si femei, cari au diploma de docentese pentru scõlele civile si voru fi facutu pracs'a indigitata.

Lãnga fiacare institutu preparandialu de crestatõre trebuie se se infiintieze si o gradina de modelu, in care limb'a de conversatiune celu pucinu in o jumetate de di trebuie se fia cea magiara.

Ingrigitõrele se pregatescu pentru chiamarea loru mai cu sãma prin pracs'a, ce au se o face in vre-o gradina ori asilu de prunci bine organizatu. In totu casulu si ele trebuie se depuna esamenu practiculu din limb'a magiara inaintea inspectorului scolasticu regescu.

Confesiunile inca suntu indreptatite a-si infiintia institute preparandiale pentru crestatõre.

In asilele stabile si gradinile de copii voru invetiã pre prunci se se rãge, se vorbẽsca respicatu si se cãnte, -i voru deprinde cu esercitii corporale si cu jocuri, -i voru dedã la ordine, curatienia, portare cuviintõsa si la lucruri de mãna.

Scopulu asileloru de vãra seau *provisoricẽ* este numai ingrigirea prunciloru, dedarea loru la ordine, curatienia si portare cuviintõsa si deprinderea loru cu jocuri.

Ocupatiunile prunciloru *nemagiari* „trebuie se se impreune cu introducerea acelor prunci in cunoscint'a limbei magiare“. Asia dice proiectulu de lege.

Revist'a besericẽsca.

Provinci'a metropolitana.

Anulu trecutulu pentru provinci'a metropolitana greco-catolica de Alb' Julia a fostu unu anu de bucuria, pentru-cã din indurarea bunului Domnedieu amu potutu se celebrãmu aniversarea a 25-a a dilei acelei memorabile, in care Preasãntitulu nostru Metropolitu a fostu ridicatu la trẽpt'a sãnt'a a episcopiei. Amu celebratu diu'a ace'a fãra sgomotu, numai in sanctuariulu besericiloru, rogãndu-ne pentru preadennulu nostru Archipastoriu si pentru inflorirea sãntei nãstre beserice.

Aniversarea acẽst'a inse a datu ocaziune si la o intreprindere fõrte salutarã. Erã cunoscutu toturor, cã Escelenti'a Sa are intentiunea, se-si incununeze seri'a faptelor sale maretie cu ridicarea unui internatu de fete, in care se se pãta cresee adeverate mame crestine si romãne, cari se pãta dã filor sei la tẽmpulu seu educatiunea ace'a, care formẽza bas'a fericirii statelor si

a natiuniloru. Erã inse cunoscutu toturor si ace'a, cã Escelenti'a Sa, care a totu datu, ori unde a vediatu lipsa, nu potẽ se face atãt'a, cãtu ar dorì, si chiar de ace'a Capitulu metropolitanu a indreptatu cãtra eleru unu apelu, in care -lu indẽmna, cã se face colecte de bani, spre a-i potẽ oferi Escelentiei Sale cu ocaziunea iubileului dreptu unu neinsemnatu tributulu de recunoscintia si unu modestu sucursu la realisarea maretiiu planu. Terminulu pentru adunarea baniloru a espiratu, si in curẽndu vomu avã mãngaierea a-i potẽ vedẽ la destinatiunea loru.

Planulu maretiiu alu Escelentiei Sale n'a potutu lasã indiferente nici pre femeile romãne, cu atãtu mai vãrtosu, fiindu-cã ele suntu mai deapropẽ interesate. In 27 Aprilu s'a constituitu in Blasiu o reuniune greco-catolica de femei, cu scopulu, cã se concurga cu ajutoriulu seu la realisarea numitulu planu. Reuniunea dejã a inceputu activitatea sa, si e de speratu, cã numerõse voru fi femeile acele, cari se voru asociã la acẽsta nobila lucrare.

Rom'a.

Unele diare liberale in lipsa de materii interesante, au inceputu a latã sciri alarmatõre despre starea sanitara a Pontificelului Romanu. Ma unele au si facutu combinatiuni cu privire la sucesorulu Sãntiei Sale in Scaunulu Pontificalu. Nu pricepemu scopulu acestor sciri, si ne mirãmu multu de puterea imaginativa a unor õmeni, cari sciu gãci si evenimintele viitõre. Multãmãta bunului Domnedieu, Sãnti'a Sa Pontificele nostru se afla in deplina sanatate, si desvõlta si in etatea sa inaintata o activitate atãtu de admirabila, cãtu ar potẽ se fia spre onõre si unui tineru. Dovẽda despre acẽst'a suntu audientiele numerõse date Episcopiloru din deosebitele pãrti ale lumii, cari se duc la Rom'a spre a venerã mormintele Sãntiloru Apostoli, dovẽda mai presusu de tãte este audienti'a data corpulu ilustru alu Cardinaliloru, cari au presintatu omagie loru cu ocaziunea serbatoriloru Nascerei. Cu acestu privilegiu a pronuntiatu Sãnti'a Sa o vorbire admirabila, la care vomu reveni in numerulu procsimu alu fõiei nãstre.

Austri'a.

In cercãrile politice din Austri'a a prodõsu o impresiune adẽncã vorbirea rostita de metropolitulu Ruteniloru greco-catolici din Galiti'a Mgr. Sembratowicz. Anume Polonii, cari suntu la putere in Galiti'a, s'au fostu indatinatu a represintã pre Ruteni, cã pre unii cari atãtu in privinti'a religiõsa, cãtu si in cea politica inclina spre Rusi'a. Scopulu insinuãriloru acestor'a nu e greu de intielesu: ei voiau si voiescu a trece de patrioti buni, ma de singurii patrioti cu adevratu alipiti de monarchia si de catolicismu. Aceste suspiciõnari au indẽmnatu pre Archiepiscopulu de Leopolu, cã in numele poporulu rutenu se protesteze in contr'a astorfeliu de insinuãri, si vorbirea-i franca, sincera si patriotica

nu si-a gresitu efectulu. Citamu din acésta vorbire numai urmatoriulu pasagiu:

„In numele clerului si poporului meu intregu declaru, că vomu rămâne totdeauna credintiosi dinastiei. Declaru cu tota sinceritatea si tari'a, că clerulu si poporulu rutenu nu se va desparti nici odata de beseric'a din Rom'a, nu se va desparti nici odata de Pap'a. Pre acést'a joru, si garantezu, că mai bucurosu vomu suferi mórtea, decâtu se parasimu sânt'a maica beserica“.

Franci'a.

Guvernulu republicanu din Franci'a credintiosu traditiuniloru sale, continúa atentatele indreptate in contr'a besericeii. Camera in un'a din siedintiele sale ultime a decisu, se impuna congregatiuniloru religiose o noua dare, si anume se platésca la mórtea fiecărui membru celu puțin 11 % din capitalulu ce o are acelu membru la averea congregatiunii. Precum vede ori cine, acést'a mesura nu e altcev'a decâtu o confiscare treptata a toturor averiloru tienetóre de congregatiunile religiose. Si intru adeveru, facându-se computulu p. e. *Sororile de caritate* voru avé se platésca la mórtea fiecărui membre sum'a de 2280 franci. — Nu servesce spre onóre camerei franceze acésta procedura fatia cu nesce asociatiuni religiose, cari se ocupa numai cu invetiamentulu si cu ingrigirea morbosiloru, a prunciloru parasiiti, si a betrániloru nepotintiosi. Dara nu e nici patriotica acésta procedura, pentru-că prea bine trebue se le fia cunoscutu deputatiloru francesi, că chiar congregatiunile religiose suntu acele, cari latiescu limb'a, cultur'a si prin urmare glori'a franceza prin deosebitele parti ale lunei, si că nimicirea loru aduce cu sine si nimicirea influintiei franceze. Dara inzedaru. Fanatismulu anticrestinescu a cuprinsu pre unii republicani preste mesura, si nu-i mai lasa se véda nici interesele bine precepute ale tierii loru.

Turci'a.

Conflictulu dintre guvernulu turcescu si Patriarchia, isvoritu mai cu séma din caus'a beratelor date de guvernulu Episcopiloru bulgari, inca nu e deplinu apianatu. Patriarchulu pretinde, că guvernulu pre episcopii bulgari din Macedoni'a se-i considere de schismatici si se-i silésca se pórté vestminte deosebite de cele ce le pórtá preotii grecesci, si asemenea se retraga beratele. Guvernulu nu vré se-si retraga beratele, dicúndu că acést'a ar' fi o dejosire a auctoritatii suverane a Sultanului. Intr'ace'a besericele suntu inchise si servitiu domnediescu nu se face.

E interesanta atitudinea preseii europene in acésta cauza, si mai alesu a celei grecesci. Diare de frunte sfatuiescu Patriarchulu, se se unésca cu Pap'a dela Rom'a, de óre-ce numai astfelu e cu potintia se-si garanteze in dependintia ace'a spirituala, de care neapératu are lipsa.

Revista politica.

Afaceri interne.

Cu serbatorile Nascerei si anului nou a intratu puțin stagnare in trebile publice.

Unu evenimentu insemnatu s'a indeplinitu totusi chiar in aceste dile, si e conscriptiunea regnicolara. Mare importantia au conscrierile aceste, pentru-că din datele lor se potu deduce conclusiuni cu privire la in florirea seau decadintia statelor si natiuniloru. O tíera, in care numerulu locuitoriloru se inmultiesce neincetatu, se afla in bunastare si e bine guvernata; din contra o tíera in care numerulu locuitoriloru scade seau rămâne neschimbatu, e reu guvernata si se afla in stare anormala.

In anii acestia din urma la noi nu au fostu nici morburu epidemice mai insemnate, nici alte calamitati. Potemu deci sperá, că rezultatulu conscrieriloru nu va fi intristatoriu.

Angli'a.

Cestiunea Irlandesiloru a intratu in o fasa noua si nu prea imbucurátore. Cetitorii nostri voru fi sciindu starea misera, in care se afla poporulu irlandesu in urm'a prepotentiei aristocratiei englese, care a concentratu in mánile sale tóte posesiunile in astfelu de mesura, cătu sermanii Irlandesi nu suntu altceva decâtu nesce iobagi. Acésta stare de lucruri a datu nascere partidulu nationalu irlandesu, care in urm'a numerulu seu a avutu unu rolu fórte insemnatu in viéti'a parlamentara din Angli'a, de óre-ce prin alaturarea sa la un'a seau la cealalta din partidele cele mari, conservativa si liberala, cari se schimba la guvernulu Angliei, adese-ori decideá sórtea ministerieloru. Conducatoriulu partidulu acestuia nationalu până in prezentu a fostu renumitulu *Parnell*, numitu pentru puterea si auctoritatea sa „regele neincoronatu alu Irlandei“. Acum acestu partidu s'a sfasiatu. In urm'a vietii private pline de scandale a lui *Parnell*, a dechiaratu betránulu *Gladstone*, conducatoriulu partidulu liberalu din Angli'a si spriginitoriulu causei irlandese, cunoscute sub numele *home rule*, că nu mai vré se lupte alaturea cu *Parnell*, si că nu-lu mai tiéne demnu, că se fia unu capu de partidu. Asemenea dechiaratiune a facutu si Episcopatulu catolicu din Irland'a, si in loculu lui *Parnell* a propusu de conducatoriu alu partidulu nationalu pre cunoscutulu oratoru parlamentar *Mac-Carthy*. — *Parnell* in se nu vré se repasiésca din viéti'a publica, si astfelu partidulu nationalu irlandesu acum e impartitu in dóue tabere, un'a sub conducerea lui *Parnell*, ce'a alalta sub conducerea lui *Mac-Carthy*.

Desbinarea acést'a de siguru va améná resolvirea cestiunei irlandese la tému nedeterminatu, si va máná ap'a pre mór'a partidulu conservativu, care se afla la putere, si care nu vré se auda nimicu de preaindreptatitele pretensiuni ale Irlandesiloru.

Un'a inse totusi potemu invetiá din portarea acést'a a Englesiloru, si anume, că ori cătu de meritatu ar' fi cineva de

caus'a publica, totusi déca in viéti'a privata nu e intregu, nu merita nici o consideratiune si stima.

Rusi'a.

In lun'a acést'a se va promulgá probabilu o lege noua cu privire la locuitorii jidovi. Scopulu ei este scutirea locuitoriloru crestini de esplotarea neconsientiósá a Jidoviloru. Cuprinsulu acelei legi pre scurtu e urmatoriulu:

1. Este opritu a vinde seau a esarendá la Judei proprietati nemişcatóre. (Oprirea acést'a până acum numai in Poloni'a rusésca a fostu in vigóre).

2. Se voru luá mesuri pentru a despropriá pre Judei din averile nemişcatóre, ce le au.

3. De aici incolo nici negotiatoriloru de jidovi nu le va mai fi permisu că până aici a-si cumperá averi imobile, si acele cari le au dejá, voru fi constrinsi se le vénda.

4. Industriasii jidovi voru fi lipsiti de unele drepturi cástigate in trecutu, si anume ei voru fi constrinsi se locuiesca intre marginile detiermurite Judeiloru.

5. Acei Judei, cari voru calcá aceste dispositiuni, voru fi pedepsiti cu tóta asprimea.

Aceste mesuri proiectate au provocatu unu resensu mare in Engliter'a, si adunári numerose s'au tiénutu pentru a protestá in contra acelor'a. Diariulu *Novoje Wremia* vorbindu despre aceste adunári inscenate in favorulu Judeiloru dice, că acestu amestecu alu Egliterei in afacerile interne ale Rusiei e cu totul neindreptatitu, si-i provóca pre Englesi, că amesuratu principiulu „*Hands Off*“ profesatu de dènsii se slobóda la vale mánile, lasându Rusiloru se-si apere ei singuri interesele lor.

Corespondintie.

Bucuresci, 25 Dec. 1890.

A incepe lucrulu cu serbatorile n'ar' fi tocmai potrivit, dupa-ce de firea lor se tiéne si incetarea de la lucru. Gratia inse progresulu ideiloru materialistice, amu ajunsu acolo, de cestiunea serbatoriloru mai pretotindenea e pusa la ordinea dilei. Sub influintia aceloru idei nefaste serbatorile crestinismulu, cu dominec'a in frunte, nu numai pentru fórte multi s'au lipsitu de principalulu lor caracteru de a fi sfintite prin operile pietatii, ci s'au stersu fara de nici o urma si intru cătu erau si suntu o esigintia sociala, intru cătu adeca prin curmarea muneii individulu -si reinoiesce fortiele fisice, si famili'a cástiga in privintia morala. Cestiunea acést'a importanta deci sub ori ce respectu si numita a repausulu dominicalu e sulevata si in Román'a. Si cu dreptu cuvântu; pentru-că, spre a ne margini aici, e fórte dorerosu a vedé că, cu esceptiunea praznicelor mai mari, pravalibile stau deschise dominec'a si in serbatori intocmai cá si in celelalte dile de preste septemána. Pentru remediarea reulu s'au facutu deja in capitala mai multe initiative particulare si fórte laudabile; astfelu d. es. librarii s'au deobligatu intre sine de a nu vinde in serbatori, si efectulu deobligamentulu lor face unu contrastu prea frumosu fatia cu

celelalte pravalii deschise. Initiativ'a particulara inse nu e de ajunsu, căci multi nu voiescu a se supune, ce'a ce prejudeca intereselor celorlalti. Din caus'a acést'a indata dupa deschiderea actuali sesiuni de toamna a corpurilor legiuitoare, unu numeru insemnatu de comercianti din capitala secundându sfortiările societății funcționarilor comerciali, au inaintatu camerei deputatloru o petitiune, prin care solicită, că in intelegere cu guvernulu se se caute mesur'a cea mai nimerita, pentru că in adeveru repausulu de domineca si serbatori se devina pentru funcționarii comerciali din dorintia in faptu indeplinitu și impusu in tota țier'a. Cine scie inse, cându va veni la ordinea dleii in camera acésta petitiune?

Intr'ace'a noi se privimu partea religioasă a cestiunei. Sântrea serbatorilor la locul primu trebuie se se faca prin cercetarea besericeii. Cum se întâmpla acést'a in Români'a, o spuse pre scurtu Vicariulu Metropoliiei române din Bucuresti intr'o adunare de preoti: „Astadi inse besericele stau cele mai de multe ori pustii, si noi besericosii sevêrsimu sânt'a liturgiă — contr'a sântelor canóne — numai in presentia zidurilor, icónelor si straneloru 1)“. Metropoli'a Ungro-Vlachiei, considerându acésta stare deplorabila, printr'o adresa către „Sântulu Sinodu“ ceru acum trei ani, că in timpulu domineciloru si serbatoriloru, pravalile toturor comerciantloru se fia inchise fara deosebire pana la orele 12 din di.

Asupr'a acestei cereri, puse in discutie in sedinti'a dela 9 Maiu 1887, comisiunea „in vedere că Sântulu Sinodu este autoritatea cea mai inalta a besericeii si religiei, si prin urmare, in dreptu a se pronunția in asemenea cestiuni“, fu de opiniune a se aprobá intru tote propunerea comunicata de Metropolitulu Primatu. In decursulu discutiei s'a observatu, că cestiunea e forțe grea de deslegatu, si că nu se pôte executa fara concursulu guvernului; de unde s'au si primitu conclusiunile raportului, că afacerea se se aduca la cunoscinti'a guvernului. Cu putinu mai inainte de a se pune la votu aceste conclusiuni, Metropolitulu Moldovei facu urmatórea observare dorerósa, dar' pre cătu se pôte de nimerita si de temeinica: „In raportulu comisiunei se dce, că pravalile suntu deschise, si din acésta cauza nu vinu creștinii la beserica. O fi si acést'a caus'a reului intru câtva, cum a esplicatu P. S. Sa episcopulu Romanului; eu socotescu inse, că ar' trebui se mergemu la originea reului, că se facemu pre ómeni se mérga la beserica, cum mergeau odata dela celu mai de susu si pana la celu mai de josu cu copii de mâna. Trebuie se se aiba cineva sântiulu religiei, trebuie se se nutrească cu religi'a inca din copilaria odata cu laptele, care -lu suge dela sinulu mamei, si acést'a ar' fi invetiatu'r'a in scoli, prin case, cum spuneá Dnulu Ministru. Dragostea de beserica trebuie implântata la copii de mici, si cându va cresce o generatiune cu acésta credintia, atunci se va formá o societate, care va iubi beserica, propagandele cari se facu contr'a besericeii prin lăbărtiarea presei, se nu dteu libera, fia chiar desiuchiata, care se apuca si scrie contr'a lui Domnedieu si a religiei. Nimicu

nu se mai respecta, nici beserica, nici religiea, nici guvernulu, nici o autoritate, nici nemicu“ 1).

(Vá urmă).

Philalet.

Invitare la prenumeratiune.

Deschidemu abonamentu la „Unirea“ cu inceputulu lui Ianuariu st. n. a. c.

Pretiturile suntu:

Pentru *monarchia*: pre 1 anu 6 fl., $\frac{1}{2}$ de anu 3 fl., $\frac{1}{4}$ de anu 1 fl. 50. cr.

Pentru *strainatate*: pre 1 anu 18 frcs., $\frac{1}{2}$ de anu 9 frcs., $\frac{1}{4}$ de anu 4 frcs. 50. cm.

Numerulu acést'a l'am espedatu că numeru de proba in multe pãrti, că se póta cunósce publiculu fói'a nóstra.

Rogãmu inse cu deadinsulu pre acei domni, cari nu au intentiune de a aboná fói'a, se binevoiesca a ne retransmite acestu numeru seau celu putinu a ne avisá pre o carta de corespondintia, că nu primescu fói'a, că astfelu se potemu fi in chiaru cu numerulu esemplareloru ce avemu se le tiparimu.

Acei preastimati domni, cari dorescu se primésca si mai departe fói'a nóstra, binevoiesca a transmite abonamentulu celu putinu pre unu patrariu de anu, folosindu-se spre acestu scopu de asemnatiunea aici alaturata, pre care -i rogãmu se-si scrie chiaru numele, locuinti'a, post'a ultima, si numerulu fasiei, sub care au primitu acestu numeru.

Observãmu si la acestu locu, că pre fostii abonati ai Fóiei besericesci si scolastice -i considerãmu si de abonati ai fóiei nóstre; déca inse cineva n'ar voi se primésca si mai departe fói'a, -lu rogãmu se abdica abonamentulu.

In fine rogãmu publiculu intregu cetitoriu, se ne dé spriginulu seu moralu si materialu, promitiendu a face totu posibilulu spre indestulirea totaroru.

Redactiunea si Administratiunea
„Unirei“.

Noutãti.

Serbatori fericite poftimu onoratiloru nostri cetitori.

Atragemu atentiunea cetitoriloru la novel'a prea frumoasă „*Atal'a*“, a cărei publicare am inceput'o in partea científica-literaria a numerului acestuia.

Sciri personale. — **Din Archidieceasa:** In 9 Decembre a. c. au fostu ordinati de Escelenti'a Sa Domnulu Metropolitu de preoti: *Octavianu Bonfiniu*, profesoru gimnasialu in Blasiu. *Ioanu Stoic'a*, profesoru normalu in Blasiu. *Ioanu Ratinu*, dispusu de cooperatoru in Câmpeni. *Simeonu Tesariu*, dispusu de administratoru parochialu in Tiagsioru. *Ioanu Bucuru*, dispusu de administratoru parochialu in Bordu. *Ioanu Veresmorteanu*, fara aplicatiune. *Gregoriu Nistoru*, dispusu de administratoru parochialu in Solovestru. *Alesandru Muresianu*, preotu gr.-cat. in Borza, protopopiatulu Dergei, a trecutulu din Archidieceasa in Dieces'a gr.-cat. de Gherla.

Din Dieces'a Oradei mari: Protopopii: *Georgiu Ardeleanu*, *Augustinu Pelle*, *Mihailu*

Cinc'a, *Antoniu Bongi* si *Samuilu Szabó* suntu denumiti *asesori consistoriali*; — Parochulu din Sêrbi-Buzesti *Stefanu Popu* e denumitu *protopopu* de Ardasatu si *asesoru consistorialu*; *Demetriu Muresianu*, parochu in Zazariu fu denumitu *V.-Archidiaconu* si *asesoru consistorialu*; de *V.-Archidiaconu* fu denumitu si *Sigismundu Catoca*; de *parochi fura* denumiti: *Dionisiu Branu* in Ardasatu, si *Iuliu Filimonu* in Cianalosiu; de *administratori parochiali* suntu transmisi *Romulu Marchisiu* la Tamai'a, *Teodoru Peter* la Baiti'a, *Ioanu Popu* la Sarcãu, *Georgiu Popu* la Sianaietu, *Ambrosiu Cretiu* la Derna, *Teodoru Stanc'a* la Grosi si *Azentiu Sarkadi* la Fegernicu; éra de *cooperatori fura* dispusi: *Nic. Pop'a* la Cherelesiu, *P. Popescu* la Let'a si *C. Ghitta* la Vetes.

Din Dieces'a Gherlei: *Vasilu Porde* prof. de Teologia s'a denumitu *vice-protopopu onorariu*; *Dr. Ioanu Popu* prof. de Teologia s'a denumitu *asesoru consistorialu*, *asesoru la Tribunalulu matrimonialu* si la *Esactoratulu diecesanu*; *Ioanu Hodoreanu* prof. preparandialu s'a denumitu *asesoru consistorialu* si la *Esactoratulu diecesanu*; *Gregoriu Puscaru* administr. of. protopescu a Cristurului s'a denumitu *v.-protopopu onorariu*; *Ioanu Serbu* parochu in Siciu s'a denumitu *asesoru consistorialu* si *v.-protopopu onorariu*; *Ambrosiu Popu* parochu in Doroltiu s'a denumitu *v.-protopopu onorariu*; *Iosifu P. Leményi* parochu in Apa s'a denumitu *v.-protopopu onorariu*; *Vasilu Muste* parochu in Lapusiulu ung. s'a denumitu *v.-protopopu onorariu*.

Din Dieces'a Lugosului: La 20 Nov. 1890 Ilustritatea Sa Dr. Victoru Mihályi de Apsia a ordinatu preoti pre *Abelu Popu* teologu absolutu de Blasiu, dispunendu-lu la parochi'a Tievaniului micu in locul lui Iustinu Tiarina, care abdisse de acea parochia, si pre *Mihailu Popu*, care fu dispusu la parochi'a Valea Delsei.

Absolvarea baronului *Orczy* dela postulu seu de ministru ungaru pre l'anga persón'a Majestãtii Sale a monarhului nostru, s'a publicatu in fói'a oficiósa din 28 Decembre. In locul lui este denumitu *Ladislau Szögyény-Marich*, care pana acum a functionatu cá primu chefu de sectiune in ministeriulu de esterne.

Fundatiune. Ni se scrie din Lugosiu că „Ilustritatea Sa *Andrei Liviu*, canonicu Lectoru si Prelatu Papalu, a facutu o fundatiune de 3000 fl. v. a. pentru studentii universitari români din dieces'a Lugosului, cari studiéza in patria, de stipendii inse se voru bucurá acestia numai dupa ce sum'a de 3000 fl. va fi crescutu la 5000 fl. In onórea ilustrului fundatoru in 20 Novembre 1890, serbatórea sântiloru Arhangheli Mihailu si Gavrilu Ilustritatea Sa Domnulu Episcopu a datu unu prãndiu diplomaticu. — Fapt'a marétia a fundatoriului baremu de ar' aflá multi imitatori in dieces'a Lugosului, care are inca multe si mari lipse“.

Rehabilitarea crucei in scólele poporale din Vien'a. Inainte de acést'a cu 20 ani consiliulu comunalu alu Vienei, considerându că scólele poporale au caracteru interconfesionalu, au ordinatu a se scóte din scóle crucifixele precum si tote tipurile sãnte, că nu cumva presentia acestor'a se nelinistésca sântiulu religiosu alu filorulu lui Israelu. Dar' multiamita Domnului, că acum si-a venit éra in fire consiliulu comunalu, si spre a-si repará gresiél'a in sedinti'a sa din 12 Dec. 1890 votá 1000 (o mie) fl. v. a., că pre acesti bani se se procure crucifixe, si se se introduca éra in scóle, si in modulu acést'a simbolulu mântuirii nóstre se-si reocupe locul, ce i-se cuvine.

Casuri de mórte. *Nicolau Moldovanu*, parochu gr.-cat. in Cicudulu de câmpia a repausatu la 8 Dec. 1890 in anulu alu 87-lea alu etãtii si 62-lea alu preotiei. Repausatulu in Domnulu a fostu celu mai betrãnu preotu in Achidieceasa.

Ioanu Partila, administratoru parochialu gr.-cat. in Beliór'a a repausatu in 8 Dec. 1890 in etate de 41 ani, dupa ce a lucratu in vi'a Domnului 11 ani.

Fia-le tierin'a usióra!

1) »Ortodoxulu« 1883 Nr. 4.

1) Sumariile sedintieloru, an. 1887. pag. 59.

PARTE SCIENTIFICA-LITERARIA.

Cript'a de sub beseric'a curtii metropolitane din Blasiu.

In cript'a acést'a zacu asceptându in viarea mortiloru osemintele episcopiloru nostri immorméntati in Blasiu. Singuru ale Metropolitului Siulutiu nu suntu asiediate aici, pentru că elu la dorinti'a-i propria fû immorméntatu in o cripta edificata anume pentru elu lînga beseric'a parochiala.

Cript'a de sub beseric'a din curtea metropolitana dela mórtea episcopului Bobu întemplantata la 1830 n'a mai fostu deschisa decâtu numai de dóue ori, întâi'a data la 1862, si a dóu'a óra la 1889. In anulu acestu din urma a fostu deschisa, pentrucă eráu de lipsa unele reparaturi la beseric'a. Ocasionea acést'a fû folosita spre a cautá loculu, unde suntu asiediate osemintele episcopiloru nostri. Cript'a stá din dóue despartieminte, unulu in care se intra pre trepte, si altulu de a drépt'a seau spre miédiadi dela acést'a. In celu de întâiu suntu facute in paretele despre resaritu incaperi micutie, cátu incape unu sicriu. Incaperile aceste cu numerulu suntu 10, si anume 5 in réndulu dedesuptu, si 5 in celu de asupr'a. Intrarea unoru din incaperile acestor'a erá zidita, si nice unu semnu nu aretá, in cari din ele zacu osemintele archiereiloru nostri. Luându-se inse josu putínulu zidu, ce acopereá intrarea, s'au vedíutu in launtru sicriele putredite si scándurile la ele cadíute preste olalta, asiá încátu la prim'a privire nu se poteá scí, cumcá in fia-care din ele osemintele cáru din archiereii nostri suntu asiediate. De abíá dupace s'a lasatu se intre lumina in launtru, s'a observatu, că pre unele din scánduri se afla nesce inscriptiuni din cuie galbine. Din resturile inscriptiuniloru acestor'a de abíá s'a potutu aflá, că in cari din ele suntu archiereii nostri. Anume in un'a din incaperile aceste a remasu o scándura, pre carea se mai poteá cetí inscriptiunea, ce cuprindeá anulu mortii Episcopului Aronu. In alt'a éra si pre o scándura se mai poteá cetí: Exlmus, eppatus anno XII, care n'a potutu fi altulu decâtu episcopulu Maioru, éra in alt'a nu se mai poteá cetí decâtu literele: A T H . . . , din cari s'a conchisu, cumcá aci trebue se fia Athanasiu Rednicu. Mai eráu inca dóue sicrie mari, unulu de stejariu poleitu, si altulu de bradu, cari inse nu portáu nice o inscriptiune. In unulu din aceste trebuiá se fia episcopulu Bobu. Din deslucirile date de venerandulu Prepositu Capitulariu Constantinu Papfalvy, care a fostu de fatia la inmorméntarea episcopului Bobu, si care sustíene, că episcopului Bobu i-s'a adusu sicriu de stejariu poleitu din Clusiu, s'a potutu conchide, că in incaperea cu sicriulu de stejariu fû inmorméntatu Episcopulu Bobu. Sicriele celoru alalti trei episcopi amintiti mai susu eráu trase in metasa galbina cu inscriptiuni de cuie. Unele bucáti din metasa inca nu eráu putredite.

Astfelíu s'a aflatu loculu, unde zacu iubiti nostri archierei. Intrarea inca-

periloru s'a zidíutu de nou, si la fia-care s'a pusu o inscriptiune din fieru versatu, cá se se scía in venitoriu, unde zace fia-care.

A mai remasu inse sicriulu de bradu, care nu aveá nice o inscriptiune. Acést'a nu poteá se fia sicriulu vreunui archiereu, deórece numai acesti patru furu immorméntati in cript'a din Blasiu, căci Athanasiu e immorméntatu in Alb'a-Jul'a, Pataki in Fagarasiu, Clain in Rom'a, si Lemeni in Vien'a. Nu e improbabilu, că in sicriulu acést'a zacu osemintele teologului jesuitu Palovics, care a fostu lînga episcopulu Aronu si a morítu in Blasiu. S'a mai aflatu inca intr'o incapere sicriulu unui pruncu micu. Pre zidulu, ce acoperíá intrarea incaperi, singuru la acést'a erá inscriptiunea: puer Gregorius Vitez, care se vede a fi sicriulu pruncului unui nepotu de alu episcopului Maioru. Afara de ace'a in unu coltiu alu criptei se mai afláu mai multe óse adunate la unu locu, cari póte suntu óse de ale mortiloru luate dela loculu loru in revolutiunea din 1848. Aceste fura acumu ingropate tóte in paméntu in cripta. Despartiaméntulu alu doilea alu criptei e golu. Cript'a acést'a fû edificata prin secululu alu 14 deodata cu beseric'a, si pre atunci póte că s'au si immorméntatu in ea mai multi. Dupace beseric'a a devenítu calvina, fû folosita si de pivnitia, si numai dupace s'au mutatu Archiereii nostri la Blasiu, începú a fi folosita éra si cá cripta. Archiereii immorméntati in ea au avutu in ór'a mortii celu putínu mângaiarea, că osemintele loru voru se zaca in paméntulu celu iubitu alu patriei in mijloculu poporului, pre care asia multu l'au iubitu. Dorere, că doi dintre Archiereii nostri multu iubiti, cari multu si-au iubitu poporulu loru, n'au potutu avé nice mângaiarea acést'a, si osemintele loru si astádi zacu in paméntu strainu, si noi amu remasu numai cu dulcele loru suveniru. Ore pâna cându?

Atala.

Novela de F. R. de Chateaubriand¹⁾.

Prevorbire.

Déca amu avé noi in alte ramuri atâte versiuni din limbile cele mari ale Europei, si mai cu séma din cea francesa, câte avemu in ramulu romaneloru si a noveleloru, atunci publiculu nostru doritoriu de a-se instruí, n'ar' fi silitu se abdica de dorulu acést'a, mai cu séma cându nu posedé cunoscutia nice unuia din limbile cele de întâiu ale Europei. In privinti'a cuantitatii romaneloru tradose potemu díce, că stámu destulu de bine. Nu asia inse si in privinti'a calitatii loru. Si cá se se véda acést'a, nu vomu amintí, că beletristii si esteticii cei mai insemnati ai Europei in unu numeru insemnatu considera romanele preste totu de unu bastardu literariu, ce nu e nice poesia, nice prosa, si prin urmare n'are locu in literatur'a adeveratu frumósa. Nu vomu amintí nice de ace'a, că Grecii cei vechi, „magistrii frumosului“, n'au cunoscutu ramulu acést'a de literatura. Nu le vomu

¹⁾ F. R. viconte de Chateaubriand fû nascutu in 4 Sept. 1768 in St. Malo orasiu in Bretagne. Elu -si petrecú mai tóta juní'a in castelulu Cambourg proprietatea tatalui seu, care fiindu situatu intr'unu locu romanticu, incungiuratu de giuru-impregiuru cu

amintí aceste, pentrucă ori-ce amu face, romanele jóca astádi in literatur'a o rola asia de mare, cátu nu mai potú fi ignorate. Cu tóte aceste inse chiaru si barbati aceia, cari din punctu de vedere esteticu-literariu suntu in contr'a romaneloru, totusi suntu de acordu cu principiulu, că romanele nu au se paraséca nice cându terenulu moralu. Déca in ele se glorifica virtutea si se combate vitíulu, atunci si déca in privinti'a estetico-literaria ar' fi de condamnatu, au totusi celu putínu o valóre morala óre care.

Acum inse in literatur'a europeana a romaneloru chiaru in punctulu acést'a s'a grestu mai multu. Scrisu-s'au romane de multe tomuri, in cari sub farmeculu espnerei si a stilului se cuprinde apoteos'a vitiiloru. Scrisu-s'au romane, in cari virtutea este persiflata si batjocorita. Scrisu-s'au romané, in cari scopulu principalu a fostu, că prin scene drastice si intrigi genialu încáleite se escite sensualitatea si curiositatea pâna la nebunía. Si cându au începutu a se importá si la noi in versiune româna productele literaturei de romane din apusulu Europei, atunci acestu genu de romane a fostu, care a intratu mai întâiu in cabinetele nóstre de lectura. Capetat'amu in traducere apoteos'a resbunării pre „Contele de Monte Cristo“ a lui Dumas, apoteos'a intrigei pre „Jidovulu ralecitoriu“ a lui Eugéne Sue. Ma nu poteámu fi lipsiti nice de „sufertintele tinerului Werther“ a lui Goethe, cá se se afle si intre tinerii români cavaleri cá tinerulu „Jerusalem“ din romanulu acést'a, cari se se sinucida, cum s'au întemplantu in Germani'a cu destui tineri imbetati de elu. De sine se întielege, că unde a intratu „Wertherulu“ lui Goethe, acolo au trebuitu se intre si romanele scandalóse ale realístului Zola, pre cari Anglesii cei cu minte le-au oprítu din tíer'a loru. Si apoi cá se fimu chiaru deplinu „moderni“, i-amu deschisu usfle in foiletónele foiloru nóstre si rusului Turgenjew, „poetulu nihilismului“, căci si nihilismulu inca e o idea „moderna“, si apoi ce e „modernu“, primimu bucurósu. De ace'a, că in tierile „culturei moderne“ parinti de familia cu inteligintia pentru lumea acést'a n'ar' dá scrierile aceste in mânil filorú sei, nu voímu se scímu nínicu. Nu vremu se scímu nice de ace'a, că novele si romane de alui Zola, din cari se „cultiva“ tinerimea nóstra, insu-si Zola nu le-ar' dá copiiloru sei se le cetéscu.

De alta parte inse romane de acele, prin cetirea cáror'a mai cu séma tinerimea se se insufletíesca spre virtute, nu avemu traduse mai de locu. Cá se tacemu de altele, „I promessi sposi“ a italianului Alesandro Manzoni, romanulu acéla atátu de castu, atátu de frumósu, cá se nu dícu, prin unele locuri sublimu, nu ne este cunoscutu, cá se-lu fia tradusu pâna acumu vreunulu din traducatorii nostri de romane.

O lacuna mare in literatur'a nóstra este in privinti'a acést'a de implutu. Pentru ace'a inca de astádi începemu cu publicarea

paduri de stejari, desteptá in junele viconte simtieminte profunde, cáror'a are se le multáméscu operile de arta iesite din pén'a lui. In etate de 22 ani cutrierá stravechile paduri ale Americi de nordu. Dupa mai multi ani se reintórse in patria, si cá soldatu luá parte la lupt'a dela Thionville, unde fû ranítu; dupa ace'a se refugiá in Angli'a. Sub domnía lui Napoleonu se reintórse éra si in Franci'a. Nu multu dupa acést'a aparura opurile sale celebre: „Atala“, „René“ si „Geniulu crestinismului“, cari -lu facura fórté renumítu. In considerarea meriteloru cástigate prin aceste opuri, dar' mai vértosu prin celu de pre urma, fû tramísu de Napoleonu, cá primu secretariu alu legatiunei din Rom'a, si preste unu anu cá ambasadoru in Wallis. Desgustatu prin ucíderea printiului de Enghisu parási Franci'a si cercetá Greci'a, Palestin'a, Egiptulu si Cartagen'a. Dupa caderea lui Napoleonu ajunsu ministru. Mori in 1848.

novelii „Atala“ scrise de Chateaubriand, barbatul acelui genial, pre care chiaru revoluțiunea cea mare franceza din necredintiosu ce eră, l'a facutu credintiosu. Este novel'a acest'a isvorita din o inima, carea in multu agitat'a-i viața a avutu că putne altele ocaziune a cunoșce, ce potere, ce daru nepretiuitu este pentru omu credint'a. Entusiasmulu, cu care a primitu poporul francesu novel'a acest'a, a fostu enormu. Publiculu nostru, care o va ceti, va precepe, că pentru ce.

Introducere.

Chateaubriand vrându se lamurésca pre cetitoriu in desvelirea frumosului seu obiectu, dupace face o minunata descriere a tiermurilor rfului *Meșasebe*¹⁾, si a teritoriului, ce se intinde dela Labrador până la Florid'a, si dela tiermuri Oceanului Atlanticu până la lacurile cele mai departate din Canad'a superiōra, ne spune că introduce următoarele:

Dupa descoperirea rfulu Mississippi prin Marquette si nefericitulu Lasalle, cei de antăiu francezi, cari s'au asediatu in Biloxi si Noulu-Orleans, au pasitu la o confederatiune cu asia numit'a semēntia Natșes, care eră potere fōrte mare preste acele tiēnuturi. Nu preste multu acestu pamēntu ospitalu deveni teatrulu unoru lupte sāngerōse.

Intre selbategii acestia traia unu betrānu cu numele Șakta, care pentru etatea sa inaintata, pentru intieptiunea si cunoscițiile sale eră privitu că conducatoriu alu loru. Toti -lu respectāu si -lu iubiau. Dupa cum se intēpla in cele mai multe casuri, asia si elu numai cu pretiulu nenorocirei a cāstigatu vērtutea. Si nu numai codrii Lumei-nōue sciau povēsti despre nenorocirile sale, ci până si tiermuri Frānciei.

Elu fu detiēnutu cu o nemitōsa nedreptate la Marsilia intr'o prinsōre de sclavi. Mai tārdu fiindu liberatu fu prezentatu lui Ludovicu XIV, facu apoi cunosciția cu ōmenii mari ai secului aceluia, luā parte la adunārile din Versailles, a vediutu reprezentāndu-se tragediele lui Racine, a ascultatu vorbirile funebrale ale lui Bossuet, — cu unu cuvēntu acestu omu a vediutu si cunoscutu splendōrea acelei epoce mari in istori'a franceza.

Acum de mai multi ani Șakta reintorsu la sinulu patriei sale traia liniscitu. Oh, dar' cātu de scumpu a avutu se platésca cerinlu acestu daru! Betrānulu -si pierduse vederea. O tinera -lu conduceā pre tiermuri rfului Mississippi, că odinōra Antigone pre Edipu prin muntele Cytheron, seau că Malvin'a pre Ossianu printre colinele stāncōse din Morven.

Si cu tōte că avuse de suferitu multe nedreptātiri din partea Francesiloru, totusi -i iubiā. Adeseori amintēā de Fenelon, de a cărui iubire s'a impartasitu, si doriā multu se faca vre-unu contraservitiu compatriotiloru acelu mare barbatu. Spre ast'a apoi i-s'a si datu privilegiu, căci la anul 1725 esilatu de suferintie si necasuri, ēta că sosese in Louisiana unu tineru francesu cu numele René. Elu navigā pre rfulu Mississippi până in patri'a Natșeziloru si doriā se

fi primitu intre soldatii acestei semēntii. Șakta ispitindu-lu, -lu desfatū dela pasiulu acest'a, si vediēndu, că nu -lu pōte abate dela acestu propusu, -lu adoptā de fiu dāndu-i in casatoriā o femeie indiaua cu numele Celuta. Putina vreme đupa acest'a casatoriā selbategii faceau pregatiri pentru o vēnatōre de castori. Adunarea betrāniloru alese de conducatoriu pre Șakta, celu mai de valōre barbatu intre semēntile indiane. Vrajitorii esplicāu visurile, intrebāu pre *Manitous*¹⁾, aruncāu fasii de iimb'i de cerbi pre focu, si cautāu dēca sifraie seau nu, că se scia vointi'a dieiloru. In urma dupa-ce fu consumatu si cānele celu sāntu, plecara la vēnatōre. René inca insotiā acēsta espeditiune. Prin confluintiele rfului Mississippi poteau inaintā iute, si asia ajunsera in scurtu tēmpu in rīlu Ohio.

E tōmna. Inaintea ochiloru tinerulu francesu se desfacu pompōsele regiuni din Kentuki. Intr'o nōpte, cāndu lun'a straluciā pe cerinlu albastru, cāndu Natșezii motiaiaū in luntrile loru, si cāndu sifrulu de barce -si retrageā ventrelele pregatite din piei de animale si astfelu sborāu mātate de linulu vēntu, singuru numai René si Șakta mai erāu tredi. Celu de antăiu rogā pe Șakta, se-i povestésca aventurile sale. Betrānulu ascultāndu-i rugarea, si dupa ce amēndoi se asiediara in partea posteriōra a luntrei, incepū următoarea istorisire.

(Va urmā).

Bibliografia.

Au aparutu si s'au trimisu la redactiunea nōstra următoarele scrieri:

Metropolitulu Dr. Ioanu Vancea de Bntés'a. *Schitiā biografica.* — Acēsta scriere a fostu publicata mai antăiu in „Fōi'a bisericesca si scolastica“ cu ocaziunea iubileului episcopalu de 25 ani alu I. P. D. Metropolitu. Ea cuprinde datele cele mai insemnate din viēti'a Metropolitulu nostru, e scrisa intr'unu stilu placutu si usioru, si astfelu pōte fi cetita de ori cine. Pretiulu e numai de 10 cr., ēra venitulu e destinat pentru redicarea unu internatu greco-catolicu de fete in Blasiu. Se pōte procurā si la Redactiunea nōstra, seau la tipografi'a seminariāla.

Manualu de fisica pentru clasele VII si VIII a scōleloru medie de Dr. A. Abt — tradusu de I. Hossu si E. Viciu, profesori la gimnasiulu din Blasiu: cu 492 figuri in tecstu. — Pretiulu 3 fl. v. a.

Elemente de botanica pentru clasele superiōre ale scōleloru medie — de Dr. Samuilu Roth — traduse de Alesandru Uilacanu. — Pretiulu 1 fl. 20 cr.

Elemente de Mineralogia, Petrografia Geologia pentru a IV-a clasa gimnasiāla — de Dr. Samuilu Roth — traduse de Alesandru Uilacanu. — Pretiulu 1 fl. 20 cr.

Lips'a manualeloru acestor'a a fostu fōrte sēmțita la gimnasiile nōstre romānesci, de ōre-ce invetiarea din manuale scrise in limb'a neromāna erā spre marea dauna a instructiunei. De ace'a suntemu convinsi, că numitii domni profesori au facutu unu servitiu insemnatu instructiunei gimnasiāle. Tōte manualele aceste sunt scrise cu ortografi'a Academiei. Ad-

¹⁾ Manitous se numescu dieii selbaticiloru din Americ'a nordica.

justarea esterna a cărtiloru face onōre tipografiei nōstre seminariāle, unde au aparutu.

Cāntārile bisericesci đupa melodile celoru Opt-Glasuri ale sfintei biserici ortodoxe, culese, puse pre note si arangate de Dimitrie Cunțanu. — Sibiu. Editura autorului. Vomu mai reveni la opulu acest'a.

Diverse.

Cuponii obligatiuniloru interimale pentru rescumperarea regaliloru, ce au scadiutu in 31 Decembre 1890, se potu in schimbā la cassa centrala de statu din Budapesta, asemenea si la tōte perceptoratele regesci de dare, si anume cuponii obligatiuniloru de 50 fl. cu 2 fl. 50 cr., cuponii obligatiuniloru de 100 fl. cu 4 fl. 50 cr., cuponii obligatiuniloru de 500 fl. cu 22 fl. 50 cr., cuponii obligatiuniloru de 1000 fl. cu 45 fl., si a. m. d.

Scōla de pomaritu. — Ministrulu de agricultura Bethlen vrē se infintieze printiera mai multe scoli de pomaritu, si un'a din aceste scoli doresce se o infintieze in Ardealu. Acum la Dev'a, unde conditiunile climatice spre scopulu numitu suntu acomodate si unde si până aici se cultivau cu succesu mai multe specii de pōme, s'a pornitu o mișcare cu scopulu, că se mijlocēsca dela ministru infintiarea scōlei proiectate in Dev'a.

Post'a Redactiunei. — Domniloru: Philalet in Bucuresci, — P. in Gherla, — R. in Lugosiu, — N. in Orastia, — I. B. in Zabr., — A. in T., — I. M. in Rosia, — G. F. in Cat. r., — C. A. si C. I. Multiamita si Sērbatori fericite! — Dni P. H., R. S. I. M., pōte mai tārdu, primiti multiamita. — Dni L. L., Ban. Coml., m. p. in numerulu procsimu. — Amicus in Gherla, in numerulu procsimu. — M. P. in Nas., — sērbatori fericite: scrieti-ne ceva de pre acolo.

Editoru si redactoru respundietoriu:

Dr. Vasiliu Hossu.

Burs'a de Budapesta.

Din 30 Dec. st. n. 1890.

Rent'a de auru ung. 4%	108.—
„ hārtie „ 5%	100.—
Imprumutulu cāiloru ferate ung.	112.75
Amortisarea detoriei cāiloru ferate de Ostu ung. (1-ma emisiune).	—
Amortisarea detoriei cāiloru ferate de Ostu ung. (2-a emisiune).	111.—
Amortisarea detoriei cāiloru ferate de Ostu ung. (3-a emisiune).	—
Bonuri rurale ung.	89.25
„ croato-slavōne	104.—
Despagubire pentru dijm'a ung. de vinu	—
Obligatiunile desp. regaliloru	94.—
Imprumutu cu premiu ung.	134.—
Losuri pentru regularea Tisei	127.—
Rent'a de hārtie austriāca	102.—
„ argintu austriāca	102.—
„ auru austriāca	107.75
Losurile austr. din 1860.	136.—
Actiunile bancii austro-ungare	985.—
„ de creditu ung.	359.25
„ „ austr.	306.—
Serisuri fonciare ale institut. de cred. si economi „Albin'a.	101.—
Galbeni imperatesci	5.48
Napoleon-d'ori	9.01
Marci 100 imp. germane	55.99
Londra 10 Livres sterlingi	115.20

Burs'a de Vien'a.

Din 30 Dec. st. n. 1890.

Rent'a de auru ung. 4%	102.95
„ hārtie „ 5%	100.20
Imprumutulu cāiloru ferate ung.	113.—
Amortisarea detoriei cāiloru ferate de Ostu ung. (1-a emisiune).	—
Amortisarea detoriei cāiloru ferate de Ostu ung. (2-a emisiune).	—
Amortisarea detoriei cāiloru ferate de Ostu ung. (3-a emisiune).	111.—
Bonuri rurale ung.	89.—
„ croato-slavōne	104.—
Despagubire pentru dijm'a ung. de vinu	—
Imprumutu cu premiu ung.	134.—
Losuri pentru regularea Tisei	126.50
Renta de hārtie austriāca	90.30
„ argintu austriāca	90.30
„ auru austriāca	106.95
Losuri austr. din 1860	136.—
Actiunile bancii austro-ungare	987.—
„ de creditu ung.	358.75
„ „ austr.	306.75
Galbeni imperatesci	5.37
Napoleon-d'ori	9.02 1/2
Marci 100 imp. germane	55.85
Londra 10 Livres sterlingi	113.60

¹⁾ Numele vechiu a rfului Mississippi.

JOSIFU GAVORA (1) 1-30

distinsu cu medali'a espositiionala cea mare pentru lucru escelentu si gustu bunu la espositiunea regnicolara din Budapest'a in a. 1885.

Budapest'a, IV. strad'a Vatiului Nr 17

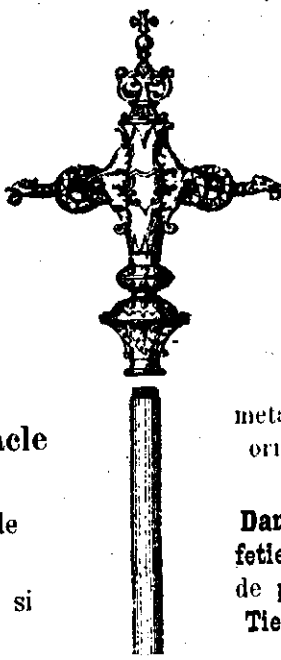
Recomandu cu pretiuri de cele mai convenabile si in esecutare catu se se pote mai frumosa obiecte de lipsa

pentru ajustarea besericelor, si anume:

Felone preotiesci si stichare diaconesci Flamure pentru beserici si reuniuni. Flamure pentru reuniuni de pompieri, de scolari, reuniuni besericesci, reuniuni industriale, de cantari si de pompe funebre.

Candelabre, racle si potire, luminarie de parete si de altariu, si candel.

Acuratarea mea o potu dovedi cu sute de epistole recunoscatore. Tarifuri de pretiuri si preliminarie de spese trimitu la cerere francoate.

Primescu si efeptuescu iestinu repararea vestimintelor besericesci, intrargintarea si intraurirea de potire, racle, candel si luminarie de altariu. Mare asortimentu de brodari de auru, de argintu si de metasa, precum si de ornaturi besericesci brodate

Dantele besericesci, fetle de altariu, cruci de parete si de scola. Tieseturi besericesci, damasturi etc.

Fundata in an. 1858.

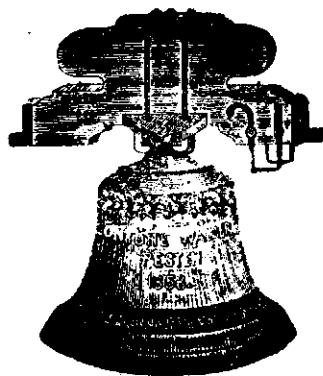
FRANCISCU WALSER

Liferantu de curte alu Altetiei Sake imp. si reg. Archiducele Josifu

proprietariulu primei fabrici ungare de masine si rechinise de pompieri, turnatori de clopote si metalu Budapest'a, VII, strad'a Rottenbiller, Nr. 66

recomanda atentiunei preanoratoriloru domni preoti

TURNATORIA SA DE CLOPOTE

in care se fabrica atatu grupuri catu si clopote singuratic: cu scaune de fieru patentate si cu chivere (corne) scutite de frecare. Fabric'a a liferatu dela intemeierea sa 1800 clopote mari de metalu, intr'altel si celu dela metropol'a din Bucuresci in greutate de 8000 kilograme.

Se afla umblatore scutite de mirosu, arangiamente pentru bai, conducte pentru apa si pompe pentru fantani.

(2) 1-53

Preliminarie de spese si Pretiu-couranturi se trimitu la cerere gratuitu si franco.

Distinsu in anulu 1885 la espositiunea regnicolara din Budapest'a pentru lucru escelentu, progresu si capacitate de concurentia cu diplom'a cea mare de onore.

MERSULU TRENURILORU

pre liniile orientale ale cãii ferate de statu r. u. valabilu din 1 Octobre 1890.

Table with multiple columns showing train routes and fares between various cities like Budapest, Predeal, Arad, Teusiu, Sibiu, etc. Includes sub-sections for different routes and specific train types.